

ਯੂ ਐਨ ਓ 'ਚ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀਆਂ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਭਾਰਤ-ਪਾਕਿ ਵਿਚਾਲੇ ਤਿੱਖੀ ਬਹਿਸ

ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ, 26 ਜਨਵਰੀ (ਪੇਸਟ ਬਿਊਰੋ)- ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਅਤੇ ਭਾਰਤ ਵਿਚਲੇ ਯੂ ਐਨ ਜਨਰਲ ਅਸੈਥਲੀ ਵਿੱਚ ਦੋਹਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖਤਮ ਹੁੰਦੇ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਹੱਕਾਂ ਬਾਰੇ ਇੱਕ-ਦੂਜੇ ਨਾਲ ਤਿੱਖੀ ਬਹਿਸ ਹੋਈ। ਧਾਰਮਿਕ ਥਾਂਵਾਂ ਨੂੰ ਨੁਕਸਾਨ ਪੁਚਾਉਣ ਦੀ ਨਿਦਾ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੇ ਸੱਥੋਂ-ਸੱਪੱਸਰ ਇੱਕ ਵੀ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੀ ਦਿਲੀ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਮਸਜਿਦ ਦਾ ਹੁਣ ਸਥਾਪਨ ਵਿੱਚ ਸੀ। ਥੈਥਰ ਪਖਤੁਨਖਾਂ ਦੇ ਕਰਕ ਜਿਥੋਂ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਹਿੱਦੂ ਮੰਦਰ ਸਾਡੇ ਜਾਣ ਦੇ ਕਾਰਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਮਿਲਾਵ ਭਾਰਤ ਦੇ ਦਾਖਲੇ ਨੂੰ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਨੇ ਕੀਰ-ਕਾਨੂੰਨੀ ਦਾਵਾ ਕਰਾਰ ਦਿੱਤਾ ਤੇ ਕਿਹਾ ਕਿ

ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਚਿੱਤਾ ਪ੍ਰਗਟ ਦੀ ਸ਼ਾਖਾਵਾਂ ਖਦ ਦੇ ਅਤੇ ਪਿਆਨ ਦੇਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਜਨਰਲ ਅਸੈਥਲੀ ਵਿੱਚ ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾਕਾਰੀਨੇ ਚੀਮਾ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਭਾਰਤ ਨੇ ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਘੱਟ

ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਲਈ ਚਿੱਤਾ ਪ੍ਰਗਟਾਉਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਹੈ। ਸਹਾਈ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਦ ਲਗਾਤਾਰ ਘੱਟ ਗਿਣਤੀ ਭਾਈਚਾਰੇ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਉਲੰਘਣ ਕਰ ਰਿਹਾ ਹੈ।' ਦੂਜੇ ਪਾਸੋਂ ਭਾਰਤ ਦੇ ਨੁਮਾਇਦੇ ਨੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੇ ਮਤੋਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਭਾਰਤੀ ਨੁਮਾਇਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਵਿੰਡੀਗਾਤਮਕ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਹਿ-ਸਪੱਸ਼ਟਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਕਰਕ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਸੀਰੀਆ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਭਾੜੇ ਦੇ ਲੜਾਕੇ ਹੋਰਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਲਈ ਖਤਰਾ ਬਣੇ

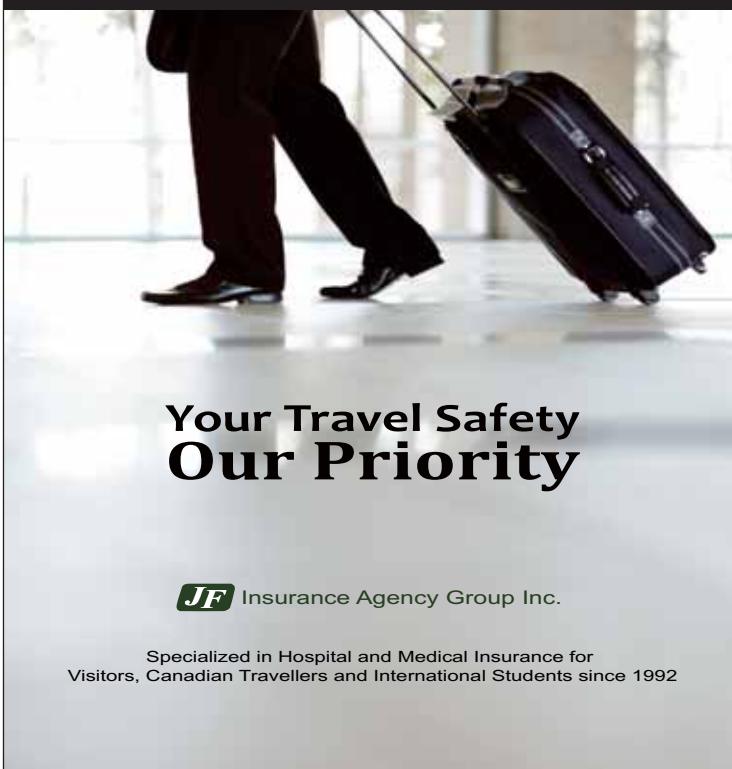
ਤਕਨੀਕੀ ਨੁਕਸ ਕਾਰਨ ਏ ਟੀ ਐਮ ਵਿੱਚੋਂ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਨਿਕਲਣ ਲੱਗੇ ਤਾਂ ਲਾਈਨਾਂ ਲੱਗ ਗਈਆਂ

ਕਸ਼ੀਨਗਰ, 26 ਜਨਵਰੀ (ਪੇਸਟ ਬਿਊਰੋ)- ਭਾਰਤ ਨੂੰ ਯੂ ਐਨ ਸਾਰਿਕਿਆਂ ਕੰਸਲ ਵਿੱਚ ਵਿਸ਼ਵ ਭਾਈਚਾਰੇ ਨੂੰ ਇਸ ਗੱਲੋਂ ਸੁਚੜ ਕੀਤਾ ਹੈ ਕਿ ਸੀਰੀਆ ਸੰਘਰਸ਼ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਵਿਦੇਸ਼ੀ ਅਤੇ ਭਾਰੇ ਦੇ ਲੜਕਿਆਂ ਨੇ ਦੂਜੇ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਇਸ ਨਾਲ ਹੋਰਨਾਂ ਦੋਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਖਤਰਾ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ। ਯੂ ਐਨ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ ਸਥਾਨੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧੀ ਟੀ ਐਸ ਗੁਰੂਮੁਖੀ ਨੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਕੰਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਭਾਰਤ ਇਸ ਮੌਕੇ 'ਤੇ ਪਹੁੰਚਾ ਸ਼ੁਰੂ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਸੀਰੀਆ ਦੇ ਮੁੱਢੇ ਉਤੇ ਬੈਠਕ ਵਿੱਚ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਅਗਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਗਸਤ 2011 ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਆ ਸੰਘਰਸ਼ ਦੇ ਮੁੱਢੇ 'ਤੇ ਪਹਿਲੀ ਵਾਰ ਧਿਆਨ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਸ ਪਿੰਡ ਦੇ ਦਸ਼ਤਕ ਵਿੱਚ ਯਾਦਾਂ ਦੀ ਅਗਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਅਗਸਤ 2012 ਵਿੱਚ ਸੀਰੀਆ 'ਤੇ ਤਿੰਨ ਮਤੇ ਸੰਵੀਕਰ ਕੀਤੇ ਗਏ, ਪਰ ਇਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਲਗੂ ਕਰਨ ਅਤੇ ਅੰਤਵਾਰ ਵਿਰੋਧੀ ਨੁਕਲ ਤੋਂ ਕੋਈ ਨਾ ਹੋਇਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸ਼ਾਹਦ ਬੈਕ ਕਿਵੇਂ ਕਿਵੇਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਤਕਨੀਕੀ ਨੁਕਸ ਨਿਕਲਿਆ ਸੰਬੰਧਤ ਬੈਲੈਸ ਸੀਸ਼ਟ ਤੋਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ। ਜਾਨਵਰੀ ਵਾਲੇ ਹੈਰਾਨ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤੀ ਸੀ। ਪ੍ਰਲਸ ਨੇ ਮਾਮਲੇ ਰਹਿ ਗਏ ਅਤੇ ਜਲਦਬਾਜ਼ੀ ਵਿੱਚ ਦੋ ਗੰਭੀਰਤਾ ਨਾਲ ਲਿਆ ਅਤੇ ਏਂ ਟੀ ਐਸ ਵਿੱਚੋਂ ਕੱਢੇ ਗਏ ਪੈਸੇ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਜਾਚ ਕਰ ਕੇ ਇੱਡੀਆ ਦੇ ਏ ਟੀ ਐਸ ਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਏ ਟੀ ਐਸ ਤੋਂ 15 ਲੱਖ ਰੁਪਏ ਨਿਕਲਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਬੈਕ ਖਪਤਕਾਰ ਬੈਕ ਪਹੁੰਚੇ ਅਤੇ ਪੈਸੇ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਹਨ। ਐਸ ਦੇ ਵੇਰਵਿਆਂ ਦੀ ਜਾਚ ਕਰ ਕੇ ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਕੁਝ ਖਪਤਕਾਰਾਂ ਦੇ ਸੱਵਰੋਹੀ ਉਮੇਸ਼ ਕੁਮਾਰ ਨੇ ਦਸਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲਾ ਸੰਵੇਦਨਸ਼ੀਲ ਹੈ, ਇਸ ਦੀ ਜਾਂਚ ਬੈਕਰਾਂ ਤੋਂ ਮਿਲੀ ਸ਼ਿਕਾਇਤ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਹੈ ਕਿ ਪੈਸ਼ ਗੁਣਾ ਵੱਧ ਪੈਸੇ ਰਕਮ ਹੈ।

ਹਵਾਈ ਸਫ਼ਰ ਨੂੰ ਸੁਹਾਵਨਾ ਤੇ ਸੁਰੱਖਿਅਤ ਬਣਾਓ ਤੇ ਸਾਡੀ TRAVEL INSURANCE ਦੀ ਮੁਹਾਰਤ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਉਠਾਓ

Join and Represent Us

- ▷ VISITOR TO CANADA INSURANCE
- ▷ TRAVEL OUT INSURANCE
- ▷ INTERNATIONAL STUDENT INSURANCE
- ▷ OTHER INSURANCE PRODUCTS

905-707-1512

905-707-1513

Molly@jfgroup.ca

Toronto Head Office:
15 wertheim court # 501
Richmond Hill, ON L4B 3H7

Grand Upholstery Ltd Sofa Company Originality in Every Piece

- ਪੁਰਾਣੇ ਸੋਫ਼ਿਆਂ ਦੀ ਮੁਰੰਮਤ ਵੀ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ
- ਟੈਪ ਕੁਆਲਿਟੀ ਦੀ ਫੋਮ ਅਤੇ ਸਪੱਰਿੰਗ ਵਰਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ।
- ਆਪਣੀ ਮਨਪਸੰਦ ਦਾ ਕੋਈ ਵੀ L Shape ਡਿਜਾਇਨ ਅਤੇ ਰੰਗ ਚੁਣ੍ਹ ਸਕਦੇ ਹਨ।
- ਕੱਪੜਾ ਚਾੜ ਕੇ ਪੁਰਾਣਾ ਸੋਫ਼ਾ, ਡਾਇਨਿੰਗ ਚੇਅਰ ਨੂੰ ਨਵਿਆਂ ਵਰਗਾ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ।

ਆਰਡਰ ਦੇ ਕੇ ਨਵੇਂ ਸੋਫ਼ੇ ਦੂਜੇ ਸਟੋਰਾਂ ਨਾਲੋਂ ਘੱਟ ਕੀਮਤ ਉੱਤੇ ਵੀ ਲੈ ਸਕਦੇ ਹੋ।

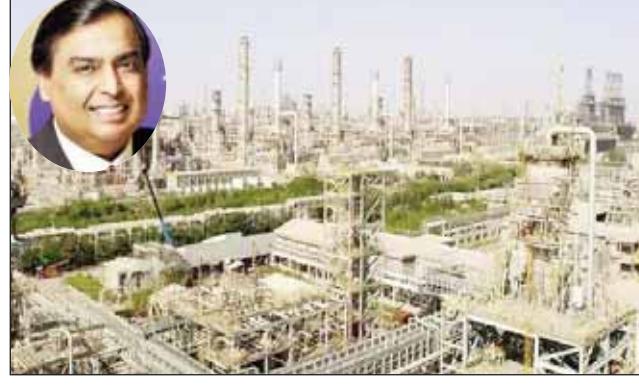

ਕੁਆਲਿਟੀ ਮੁੱਹੋਂ ਬੋਲਦੀ ਹੈ।

Tel: 905.791.2888 Cell: 647.293.3212

2053 williams Pkwy unit #45, Brampton, ON L6S 5T4 Email: grandupholser@gmail.com

ਮੁਕੇਸ਼ ਅੰਬਾਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸੈਕਿੰਡ ਦੀ ਕਮਾਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੇ ਬਰਾਬਰ

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜਨਵਰੀ (ਪੇਸਟ ਬਿਊਰੋ)- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗੀਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇਦੇ ਨੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੇ ਮਤੋਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਸਪੱਸ਼ਟਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਭਾਰਤੀ ਨੁਮਾਇਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਵਿੰਡੀਗਾਤਮਕ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਹਿ-ਸਪੱਸ਼ਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਕਰਕ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜਨਵਰੀ (ਪੇਸਟ ਬਿਊਰੋ)- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗੀਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇਦੇ ਨੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੇ ਮਤੋਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਸਪੱਸ਼ਟਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਭਾਰਤੀ ਨੁਮਾਇਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਵਿੰਡੀਗਾਤਮਕ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਹਿ-ਸਪੱਸ਼ਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਕਰਕ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜਨਵਰੀ (ਪੇਸਟ ਬਿਊਰੋ)- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗੀਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇਦੇ ਨੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੇ ਮਤੋਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਸਪੱਸ਼ਟਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਭਾਰਤੀ ਨੁਮਾਇਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਵਿੰਡੀਗਾਤਮਕ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਹਿ-ਸਪੱਸ਼ਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਕਰਕ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜਨਵਰੀ (ਪੇਸਟ ਬਿਊਰੋ)- ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਗੀਰੀ ਦੀ ਕਮਾਈ ਮਜ਼ਦੂਰ ਦੇ ਨੁਮਾਇਦੇ ਨੇ ਇਸਲਾਮਾਬਾਦ ਦੇ ਮਤੋਂ ਦੇ ਸਹਿ-ਸਪੱਸ਼ਟਰ ਹੋਣ 'ਤੇ ਗੰਭੀਰ ਸਵਾਲ ਉਠਾਏ। ਭਾਰਤੀ ਨੁਮਾਇਦੇ ਨੇ ਕਿਹਾ, 'ਇਹ ਵਿੰਡੀਗਾਤਮਕ ਹੈ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਪ੍ਰਸਤਾਵ ਦੇ ਸਹਿ-ਸਪੱਸ਼ਟਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਹੈ। ਕਰਕ ਮੰਦਰ 'ਤੇ ਹਮਲਾ ਕਾਨੂੰਨ ਲਗੂ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਏਜੰਸੀਆਂ ਦੇ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸਮਰਥਨ ਨਾਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਨਵੀਂ ਦਿੱਲੀ, 26 ਜਨਵਰ

ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਟੁੱਟਣ ਤੋਂ ਬਚਾਓ

ਹਰਕੀਰਤ ਕੌਰ

ਅਸੀਂ ਬਹੁਤ ਹੀ ਉਤਸ਼ਾਹ ਨਾਲ ਆਪਣਾ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ, ਅਜਾਦੀ ਦਿਵਸ ਤੇ ਹੋਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਉਂਦੇ ਹਾਂ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਖੁਸ਼ੀ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਇਹਨਾਂ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਤਿਉਹਾਰਾਂ ਤੇ ਥਾਂ ਥਾਂ ਤਿਰੰਗਾ ਝੰਡਾ ਲਹਿਰਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦੇ ਗੀਤ ਗਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਨੇਤਾ ਲੋਕ ਭਾਸ਼ਣ ਦੇਕੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਭਗਤੀ ਦਾ ਪਾਠ ਪੜਾਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਘੋਲ ਵਿੱਚ ਤਸੀਹੇ ਝੱਲਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦੇ ਜੀਵਨ ਸੰਬੰਧੀ ਪਤਿਆ ਪਤਾਇਆ ਗੁਣਗਾਨ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਸਿਆਸੀ ਵਪਾਰ ਲਈ ਤੁਰੇ ਫਿਰਦੇ ਹਨ। ਅਜਾਦੀ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਦਾ ਗੁਲਾਮ ਸੀ, ਉਦੋਂ ਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਅਜਾਦ ਕਰਵਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਦਾ ਸੁਪਨਾ ਸੀ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਅਜਾਦ ਹੋਣ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਹਰ ਦੇਸ਼ ਵਾਸੀ ਨੂੰ ਇਨਸਾਫ਼ ਮਿਲੇਗਾ, ਅੰਗਰੇਜ਼ਾਂ ਵੱਲੋਂ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਲੁਟ ਖਸੁਟ ਤੋਂ ਖਹਿੜਾ ਛੁੱਟੇਗਾ, ਦੇਸ਼ ਤਰੱਕੀ ਕਰੇਗਾ ਅਤੇ ਹਰ ਸ਼ਹਿਰੀ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਾਣੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਅਜਾਦੀ ਦੀ ਵਾਗ-ਡੋਰ ਆਪਣੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸਮਾਜਵਾਦੀ ਵਿਵਸਥਾ ਕਾਇਮ ਕਰਨ ਦੀ ਨੀਤੀ ਅਪਣਾਈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਾ ਕੋਈ ਬਹੁਤਾ ਅਮੀਰ ਅਤੇ ਨਾ ਹੀ ਗਰੀਬ ਰਹਿਣ ਦਾ ਸਕੰਲਪ ਸੀ ਤਾਂ ਜੋ ਹਰ ਕੋਈ ਅਜਾਦੀ ਦਾ ਨਿੱਘ ਮਾਣ ਸਕੇ। ਤਿੰਨ ਕੁ ਦਹਾਕੇ ਵਧੀਆ ਰਿਹਾ ਪਰ ਸਮਾਂ ਬੀਤਣ ਨਾਲ ਜਦੋਂ ਕੌਮੀ ਕਿਰਦਾਰ ਤੋਂ ਸੱਖਣੇ ਆਗੂਆਂ ਦੇ ਹੱਥ ਰਾਜ ਸੱਤ੍ਤਾ ਆ ਗਈ ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਵਪਾਰ ਬਣਾ ਲਿਆ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਮੌਜੂਦਾ ਸਥਿਤੀ ਤੋਂ ਕੋਈ ਵੀ ਅਣਜਾਣ ਨਹੀਂ, ਦੇਸ਼ ਦਾ ਅੰਨਦਾਤਾ ਸੜਕਾਂ ਉੱਤੇ ਰੁੱਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਬੀਤੇ ਦਿਨ ਅਸੀਂ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ, ਕਿਉਂਕਿ ਇਸ ਦਿਨ ਸਾਡੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦਾ ਨਿਰਮਾਣ ਹੋਇਆ। ਸੰਵਿਧਾਨ ਕਿਹੜਾ ਜਿਸ ਦਾ ਪਹਿਲਾਂ

ਸਿਧਾਂਤ ਹੈ ਸੁਤੰਤਰਤਾ। ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਕੋਲ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜਨ ਦੀ ਅਜਾਦੀ ਹੈ, ਅਨਿਆਂ ਵਿਰੁੱਧ ਅਵਾਜ਼ ਉਠਾਉਣ ਦੀ ਅਜਾਦੀ। ਪਰ ਵੇਖੋ ਨਕਾਬਪੋਸ਼ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦਾ ਹਾਲ ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਸੰਵਿਧਾਨਕ ਦਿਨ ਮਨਾਏ ਜਾ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਬਣਦੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਸਤਕਾਂ ਉੱਤੇ ਕਤਾਕੇ ਦੀ ਠੰਡ ਵਿੱਚ ਠਾਰਿਆ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਮੈਂ ਤਾਂ ਇਹ ਸੋਚ ਕੇ ਹੈਰਾਨ ਹਾਂ ਕਿ ਕਿਸ ਅਧਾਰ ਅਤੇ ਕਿਸ ਮੁੜ੍ਹ ਨਾਲ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ ਮਨਾਇਆ ਗਿਆ, ਕਹਿਣ ਨੂੰ ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਆਪਣੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਸਿਧਾਤਾਂ ਦੇ ਹੌਂਦ ਵਿੱਚ ਆਉਣ ਨੂੰ ਮਨਾਇਆ ਪਰ ਜਦੋਂ ਉਹਨਾਂ ਸਿਧਾਤਾਂ ਉੱਤੇ ਅਮਲ ਹੀ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਤਾਂ ਕਾਹਦੀਆਂ ਖੁਸ਼ੀਆਂ ਅਤੇ ਕਾਹਦੇ ਗਣਤੰਤਰ ਦਿਵਸ। ਜਿਹੜੇ ਆਗੂ ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਵਿਗੜ ਰਹੇ ਅਮਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਵੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਕਦੇ ਉਹਨਾਂ ਸੋਚਿਆ ਕਿ ਇਹ ਹਲਾਤ ਕਿਉਂ ਅਤੇ ਕਿਸਨੇ ਵਿਗਾੜੇ? ਲੋਕ ਕਿਉਂ ਸਰਕਾਰਾਂ ਤੋਂ ਆਕੀ ਹੋ ਰਹੇ ਹਨ? ਪਰ ਆਪਣੀ ਪੀੜੀ ਬੱਲੇ ਕੋਈ ਵੀ ਸੋਟਾ ਨਹੀਂ ਮਾਰੇਗਾ। ਅੱਜ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਦੋ ਤਿਹਾਈ ਹਿੱਸੇ ਵਿੱਚ ਹਫ਼ਤਾਦਫ਼ਤੀ ਹੈ। ਇਸ ਦਾ ਮੁੱਖ ਕਾਰਨ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਜਾਂਦੇ ਕਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ, ਗਰੀਬੀ, ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਅਤੇ ਅਸੁਤਲਿਤ ਸਾਧਨਾਂ ਦੀ ਵੰਡ ਹੈ। ਰਾਜਨੇਤਾਵਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸਦਾ ਹੱਲ ਇਹ ਕੱਢ ਲਿਆ ਹੈ ਕਿ ਆਪੋ ਵਿੱਚ ਲਤਾਓ, ਨਸੇ ਵੰਡੋਂ ਅਤੇ ਨਸ਼ਿਆ ਦਾ ਵਪਾਰ ਕਰੋ। ਲੋੜ ਪਵੇ ਤਾਂ ਆਪਣੇ ਹੱਕਾਂ ਲਈ ਲੜ ਰਹੇ ਨਿਰਦੋਸ਼ ਲੋਕਾਂ ਉੱਤੇ ਪੁਲਿਸ, ਨੀਮ, ਫੌਜੀ ਬਲ ਦੁਆਰਾ ਡੰਡੇ ਚਲਾਈ ਜਾਣ। ਸੱਮਿਆਵਾਂ ਜੋ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਖੁਦ ਖਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਲਝਾਉਣ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਤੇ ਤਾਨਾਸ਼ਾਹੀ ਰੂਪ ਇਖਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇ। ਇਹੋ ਕਾਰਨ ਹੈ ਕਿ ਅੱਜ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਿਧਰੇ ਵੀ ਸ਼ਾਂਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੱਤਿਆਚਾਰ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ, ਲੁੱਟਾਂ ਖੋਹਾਂ, ਚੋਰੀਂ ਭਾਕੇ ਹਰ ਇਨਸਾਨ ਲਈ ਮੁਸੀਬਤ ਬਣੇ ਹੋਏ ਹਨ। ਦੋਲਤ ਕੁਝ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਇਕੱਠੀ ਹੋ ਰਹੀ ਹੈ। ਕਾਰਾਂ, ਗੱਡੀਆਂ, ਕਾਰਖਾਨੇ ਜਿਸਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਤਰੱਕੀ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਕ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਪ੍ਰਦੂਸ਼ਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਜਿਉਣ ਦੁੱਭਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ। ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਅੱਜ ਦੇ ਲੀਡਰ ਜਿੰਨਾ ਕਦੇ ਦੇਸ਼ ਖਾਤਰ ਉਂਗਲ ਉੱਤੇ ਝਰੀਟ ਵੰਨ ਨਹੀਂ ਖਾਦੀ, ਆਪਣਾ ਸਿਆਸੀ ਵਪਾਰ ਚਲਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਲੋਕਾਂ ਵਿੱਚ ਫੈਲ ਰਹੇ ਅੰਸਤੋਤੇ ਅਤੇ ਬੇਵਿਸ਼ਵਾਸੀ ਦਾ ਹਾਲੇ ਤੱਤੋਂ ਅਹਿਸਾਸ ਨਹੀਂ। ਹੇਠਲੇ ਪੱਧਰ ਉੱਤੇ ਆਮ ਆਦਮੀ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਤੋਂ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਰਾਸ਼ਾ ਹੈ। ਲੋਕਾਂ ਨੂੰ ਕਿਤੇ ਇਨਸਾਫ਼ ਨਹੀਂ ਮਿਲ ਰਿਹਾ ਸੀ। ਭ੍ਰਿਸਟਾਚਾਰ ਦੀ ਨੰਗਾ ਨਾਚ ਹੋ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਰਾਜ ਨੇਤਾਵਾਂ ਇੱਕ ਦੂਜੇ ਉੱਤੇ ਦੋਸ਼ਨਬਾਜ਼ੀ ਕਰ ਰਹੇ ਹਨ ਪਰ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਸਮਸ਼ੀਆਵਾਂ ਦਾ ਕੋਈ ਹੱਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ। ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਵਾਲਿਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਬਚਾਓ ਲਈ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਚੋਰ ਮੌਰੀਆਂ ਰੱਖੀਆਂ

ਮਹਿਲਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਕ ਦਾ ਕੱਚ-ਸੱਚ

-ਲਕਸ਼ਮੀਕਾਂਤਾ ਚਾਵਲਾ -
ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਪਹਿਲੇ ਦੋ
ਦਹਾਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਰਾਜ ਸੱਤਾ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਥਾਂ ਵਿੱਚ ਰਹੀ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ
ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਲਈ ਖੁਦ ਸਾਧਨਾ ਕੀਤੀ
ਸੀ ਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਦੀ
ਜਨਤਾ ਦੇ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧ ਬਣ ਕੇ ਲੋਕ ਹਿੱਤ
ਦਾ ਕੰਮ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਹੌਲੀ-ਹੌਲੀ ਉਹ
ਪੀੜ੍ਹੀ ਜਦ ਸਮੇਂ ਦੇ ਨਾਲ ਲੁਪਤ ਹੋਣ
ਲੱਗੀ ਤਾਂ ਕੁਝ ਨੇਤਾਵਾਂ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਰ
ਦਾ ਮੋਹ ਬੁਰੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜਾਗ ਗਿਆ ਤੇ
ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਸੱਤਾ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਗਲੀ
ਪੀੜ੍ਹੀ ਨੂੰ ਸੌਂਪੀ, ਜਿਵੇਂ ਇਹ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ
ਜਾਗੀਰ ਹੋਵੇ। ਇੰਝ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ
ਭਾਈ ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਦਾ ਚਲਨ ਹੋਇਆ।
ਇਸ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ
ਵੰਸ਼ਵਾਦ ਦੇ ਨਾਂਅ 'ਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ
ਨਹਿੰਦੀ ਖਾਨਦਾਨ ਦਾ ਨਾਂਅ ਚੱਲਿਆ ਤੇ
ਅੱਜਕੱਲੁ ਵੰਸ਼ਵਾਦ ਹਰ ਸੂਬੇ, ਹਰ
ਪਾਰਟੀ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ ਗਈ ਹੈ। ਜਿਵੇਂ -
ਜਿਵੇਂ ਸਿਆਸੀ ਦਲਾਂ ਦੇ ਮੁਖੀ ਬੜੁੱਗ
ਹੁੰਦੇ ਗਏ ਤੇ ਪਰਵਾਰ ਵੱਧਦਾ ਗਿਆ,
ਉਸ ਦੇ ਨਾਲ ਭਾਈ ਭਤੀਜਾਵਾਦ ਦੀ
ਬੁਰਾਈ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਸਿਰ ਚੁੱਕਦੀ ਗਈ।
ਅਜੇ ਵੀ ਉਤਰ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪੁੱਤਰਾਂ
ਅਤੇ ਨੂੰਹਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਭਰਾ-ਭਤੀਜਿਆਂ
ਦਾ ਸਿਆਸਤ ਵਿੱਚ ਗਲਬਾ ਕਾਇਮ ਹੈ।
ਇਹ ਵੀ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਜਿਵੇਂ
ਆਪਣਾ ਪਰਵਾਰ ਵੱਧਦਾ ਜਾਵੇ ਤਾਂ ਇਹ
ਭਾਈ ਭਤੀਜੇ ਵੀ ਬੀਤੇ ਦੀ ਗੱਲ ਹੋ

ਜਾਣਗੇ। ਹਰਿਆਣਾ ਦਾ ਚੰਟਾਲਾ ਪਰਵਾਰ ਪੁੱਤਰ-ਪੋਤਰਾਵਾਦ ਦੀ ਜਿਊਂਦੀ ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਹੈ ਅਤੇ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਾਦਲ ਅਤੇ ਜੰਮ੍ਹ-ਕਸ਼ਮੀਰ ਵਿੱਚ ਅਬਦੁੱਲਾ ਸ਼ਾਸਕ ਇਸੇ ਪਰੰਪਰਾ ਨੂੰ ਪਾਲ ਰਹੇ ਹਨ।

ਭਾਰਤ ਦੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਨੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ 33 ਫੀਸਦੀ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦਿੱਤਾ। ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਹਰ ਜਾਗਰੂਕ ਮਹਿਲਾ ਨੂੰ ਪ੍ਰਸੰਨਤਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਸੀ, ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਉਲਟ ਹੋਣ ਬਾਰੇ ਉਦੋਂ ਕਿਸੇ ਨੇ ਸੋਚਿਆ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਨਿਮ 'ਤੇ ਕੌਝੇ ਕਰੇਲਿਆਂ ਦੀ ਵੇਲ ਚੜ੍ਹ ਜਾਵੇਗੀ ਤੇ ਪਰਵਾਰ-ਤੰਤਰ ਬਣਦਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਲੋਕਤੰਤਰ ਮਹਿਲਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਨੂੰ ਵੀ ਲਘੇਟ ਵਿੱਚ ਲੈ ਲਵੇਗਾ। ਮੇਰਾ ਇਹ ਵਿਚਾਰ ਹੈ ਕਿ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਲਈ ਵਾਰਡ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਰ ਕੇ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਮਹਿਲਾ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਨੂੰ ਕਮਜ਼ੋਰ ਕੀਤਾ ਹੈ। ਜੇ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਰਾਜਨੀਤੀ ਦੇ ਖੇਤਰ ਅਤੇ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਲਈ ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਸ਼ਾਲੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦੇਣ ਦਾ ਵਿਚਾਰ ਸਾਡੀ ਪਾਰਲੀਮੈਂਟ ਰੱਖਦੀ ਤਾਂ ਨਿਯਮ ਇਹ ਬਣਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਿ ਹਰ ਰਾਜਨੀਤਕ ਪਾਰਟੀ 33 ਫੀਸਦੀ ਟਿਕਟਾਂ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਦੇਵੇਗੀ, ਪਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਮਹਿਲਾ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦੀ ਨੀਤ 'ਤੇ ਸੱਕ ਕਰਨਾ ਵਾਜਿਬ ਨਹੀਂ, ਪਰ ਇਹ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਲਈ ਵਾਰਡ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਅਤੇ ਹਰ ਚੋਣ ਵਿੱਚ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ ਦੇਣ ਨਾਲ ਔਰਤਾਂ ਨਾਲ ਉਤਪੰਨ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਉਲਟ ਹੋਵੇਗਾ। ਹੁਣ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਸਮੇਤ ਦੇਸ਼ ਦੀਆਂ ਕਈ ਸੁਭਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਨੇ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਦੀ ਭਾਗੀਦਾਰੀ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਫੀਸਦੀ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਹੈ। ਮੈਨੂੰ ਨਹੀਂ ਲੱਗਦਾ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਅੰਰਤਾਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰੇਗੀ। ਇਹ ਠੀਕ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਤਾਕਤ ਨਾਲ ਪਤੀ, ਪੁੱਤਰ ਜੜੂਰ ਸ਼ਕਤੀਮਾਨ ਬਣ ਜਾਣਗੇ।

ਜਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਿਆਸਤਦਾਨਾਂ ਪ੍ਰਤੀ ਜਨਤਾ ਦਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸ ਘਟਦਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਮੈਨੂੰ ਲੱਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਚੋਣ ਰਾਜਨੀਤੀ ਵਿੱਚ ਸਰਗਰਮ ਨੇਤਾਂ ਵੀ ਦੂਜਿਆਂ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਬਹੁਤ ਪੱਟ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਇਸੇ ਦਾ ਇਹ ਮਾਤਾ ਨਤੀਜਾ ਹੈ ਕਿ ਸਥਾਨਕ ਸਵੈ-ਸ਼ਾਸਨ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਵਿੱਚ ਹਿੱਸਾ ਲੈਣ ਵਾਲੇ ਦੂਜੀ ਤੇ ਤੀਜੀ ਪੰਕਜੀ ਦੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦਾ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਅਤੇ ਪਰਵਾਰ ਦੇ ਨੇੜਲੇ ਸੰਬੰਧੀਆਂ ਦੇ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕਿਸੇ 'ਤੇ ਭਰੋਸਾ ਨਹੀਂ ਰਿਹਾ। ਵਾਰਡ ਅੰਰਤਾਂ ਲਈ ਰਾਖਵਾਂਕਰਨ 'ਤੇ ਜਦ ਨੇਤਾ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜ ਸਕਦਾ ਤਾਂ ਉਸ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਆਪਣੀ ਪਤਨੀ ਚੋਣ ਮੈਦਾਨ ਵਿੱਚ ਉਤਾਰਨ ਲਈ ਯੋਗ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸੇ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ

-ਡਾਕਟਰ ਗੁਰਿੰਦਰ ਕੌਰ-

ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੌਮੀ ਪਰਵਾਰਕ ਸਿਹਤ ਸਰਵੇਖਣ-5, 2019-20 ਦੇ ਪਹਿਲੇ ਗੇੜ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਹਾਲ ਵਿੱਚ ਹੀ ਕੇਂਦਰੀ ਸਿਹਤ ਮੰਤਰੀ ਨੇ ਜਾਰੀ ਕੀਤੇ ਹਨ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਦਰ ਚੌਬੇ ਸਰਵੇਖਣ 2015-16 ਤੋਂ ਵਧ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਬਹੁਤ ਚਿੰਤਾ ਵਾਲੀ ਗੱਲ ਹੈ। ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦਾ ਅਰਥ ਹੈ ਕਿ ਲੋੜ ਤੋਂ ਘੱਟ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਖਾਣ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਮਿਲਣਾ ਅਤੇ ਉਸ ਵਿੱਚ ਲੋੜੀਂਦੇ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਘਾਟ ਹੋਣਾ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਦੇ ਇਸ ਗੇੜ ਵਿੱਚ ਅੰਕੜੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ 17 ਰਾਜਾਂ ਤੇ ਪੰਜ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਤੋਂ ਕੋਇ 19 ਸੁਰੂ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਕੱਠੇ ਕੀਤੇ ਗਏ। ਪਾਲਾਮਾਰਕ ਅਂਦਰ

ਕ ਇਨ੍ਹਾਂ ਸੂਬਿਆ ਵਿਚ ਇਕ ਤਿਹਾਈ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਭੋਜਨ ਨਹੀਂ ਮਿਲਦਾ। ਕੇਰਲ ਵਰਗੇ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਵੀ ਪੰਜਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਬੱਚਾ ਉਹ ਹੈ ਜਿਸ ਦਾ ਕੱਦ ਉਮਰ ਮੁਤਾਬਕ ਘੱਟ ਹੈ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਦੇ 15.3 ਫੀਸਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੱਦ ਅਨੁਸਾਰ ਘੱਟ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਕਿ ਕੇਰਲ ਸਾਖਰਤਾ ਅਤੇ ਲਿੰਗ ਅਨੁਪਾਤ ਵਰਗੇ ਸੂਚਕਾਂ ਵਿੱਚ ਮੁਲਕ ਦਾ ਮੋਹਰੀ ਸੂਬਾ ਹੈ। ਸਰਵੇਖਣ ਮੁਤਾਬਕ 22 ਸੂਬਿਆਂ ਅਤੇ ਕੇਂਦਰੀ ਸ਼ਾਸਿਤ ਪ੍ਰਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚੋਂ 12 ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਭਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਲੰਬਾਈ ਮੁਤਾਬਕ ਘੱਟ ਹੈ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ ਸਰਵੇਖਣ ਵਿੱਚ ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ ਵਾਲੇ (ਅਨੀਮਿਕ) ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਫੀਸਦੀ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਅਂਕਿਆ ਗਿਆ। ਗੱਲ ਕੀ, ਬਹੁਤੇ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਕੁਝੋਸਣ ਦਰ ਵਧੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਘੱਟ ਭਾਰ ਵਾਲੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਫੀਸਦੀ ਹਿੱਸਾ ਦੱਖਣੀ-ਏਸ਼ੀਆ ਦੇ ਬਾਕੀ ਮੁਲਕਾਂ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ। ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਨੇਪਾਲ ਅਤੇ ਬੰਗਲਾ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਸਾਡੇ ਨਾਲੋਂ ਬਿਹਤਰ ਹੈ। ਕੁਝੋਸਣ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਭਾਰਤ ਈਬੋਪੀਆ ਤੇ ਕਾਂਗੇ ਵਰਗੇ ਅਫਰੀਕੀ ਮੁਲਕਾਂ ਦੀ ਕਤਾਰ ਵਿੱਚ ਜਾ ਪਹੁੰਚਿਆ ਹੈ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਉੱਤੇ ਕੁਝੋਸਣ ਦਾ ਬਹੁਤ ਬੁਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪੈਂਦਾ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ 60 ਫੀਸਦੀ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਕੁਝੋਸਣ ਕਾਰਨ ਹੁੰਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਵਿੱਚ ਰੋਗਾਂ ਨਾਲ ਲੜਨ ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਉਹ ਜਿੰਦਗੀ ਦੇ ਮੁੱਢਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਕੂਲੀ ਪੜ੍ਹਾਈ-ਲਿਖਾਈ ਅਤੇ ਕੰਮਾਂ ਵਿੱਚ

ਦੂਜ ਬਚਿਆ ਨਾਲ ਪਛ ਰਹ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੀ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਮੌਤ ਦਰ ਵਿੱਚ ਵਾਧਾ ਕਰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਹਰ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਕਾਸ ਉਤੇ ਨਾਕਾਰ-ਾਤਮਕ ਪ੍ਰਭਾਵ ਪਾਉਂਦਾ ਹੈ। ਗੋਰਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਕੋਵਿਡ 19 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਹਨ। ਕੋਵਿਡ 19 ਵਿੱਚ ਕਰੋਤਾਂ ਲੋਕ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰ ਹੋ ਗਏ ਤੇ ਪੂਰੇ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਪਰਵਾਸੀ ਮਜ਼ਦੂਰਾਂ ਨੂੰ ਭੋਜਨ ਦੀ ਭਾਰੀ ਕਮੀ ਝੱਲਣੀ ਪਈ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਗਰਭਵਤੀ ਔਰਤਾਂ ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਪੂਰੀ ਖੁਰਾਕ ਨਾ ਮਿਲਣ ਕਰ ਕੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਇਨ੍ਹਾਂ ਅੰਕਿਤਿਆਂ ਨਾਲੋਂ ਵੀ ਡਰਾਉਣੇ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ। ਹੰਗਰ ਵਾਚ ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਰਵੇਖਣ ਅਨੁਸਾਰ ਗਰੀਬ ਪਰਵਾਰਾਂ ਦੇ ਜੀਆਂ ਨੇ ਦੱਸਿਆ ਕਿ ਅੱਜ ਉਹ ਲਾਕਡਾਊਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਦੇ ਸਮੇਂ ਤੋਂ ਘੱਟ ਪੌਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ ਖਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਇਹ ਅੰਕੜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਸਰਕਾਰੀ ਦਾਅਵੇ ਦੀ ਵੀ ਪੋਲ ਖੇਲ੍ਹਦੇ ਹਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਸਰਕਾਰ ਕੋਲ ਅਨਾਜ ਲੋਤ ਤੋਂ ਵੱਧ ਹੈ ਅਤੇ ਗਰੀਬਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਅਨੁਸਾਰ ਅਨਾਜ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਿਰਫ ਅਨਾਜ ਜਾਂ ਹੋਰ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀ ਬਾਜ਼ਾਰ ਜਾਂ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾਤ ਹੋਣ ਨਾਲ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਛਿੱਡ ਨਹੀਂ ਭਰ ਸਕਦਾ, ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਲ ਅਨਾਜ ਖਰੀਦਣ ਲਈ ਪੈਸੇ ਨਾ ਹੋਣ। ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦਿਨ-ਦਿਨ ਵਧਦੀ ਜਾ ਰਹੀ ਹੈ ਅਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਰੁਜ਼ਗਾਰ ਦਰ ਪਿਛਲੇ 45 ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਜ਼ਿਆਦਾ ਰਹੀ ਹੈ। ਇੱਕ ਪਾਸੇ ਬੇਰੁਜ਼ਗਾਰੀ ਦੀ ਦਰ ਵਧ ਰਹੀ ਹੈ, ਦੂਜੇ ਪਾਸੇ ਜ਼ਰੂਰੀ ਵਸਤਾਂ ਦੀਆਂ ਕੀਮਤਾਂ ਵਿੱਚ ਤੇਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵਾਧਾ ਹੋ

ਰਿਹਾ ਹੈ ਜਿਸ ਨਾਲ ਆਮ ਲਕਾ ਦੇ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਪੈਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤ ਘਟਦੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਪਿਛਲੇ ਸਾਲਾਂ ਵਿੱਚ ਸਸਤੇ ਮਾਸ ਉਤੇ ਰਾਜਨੀਤੀ ਨੇ ਵੀ ਗਰੀਬ ਲੋਕਾਂ ਦੇ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚੋਂ ਪੈਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਘਟਾਈ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦੀਆਂ ਜੜ੍ਹਾਂ ਬਹੁਤ ਢੂਖੀਆਂ ਹਨ। ਪਿਤਾ ਪੁਰਖੀ ਸਮਾਜ ਹੋਣ ਕਰ ਕੇ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਲੜਕੀਆਂ-ਲੜਕਿਆਂ ਵਿੱਚ ਹੋਰ ਪੱਖਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਨਾਲ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਵਿਤਕਰਾ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਲੜਕੀਆਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਪੈਸ਼ਟਿਕ ਤੱਤਾਂ ਵਾਲਾ ਭੋਜਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜਿਸ ਕਾਰਨ ਅੱਗੇ ਜਾ ਕੇ ਮਾਵਾਂ ਬਣਦੀਆਂ ਇਹ ਕਮਜ਼ੋਰ ਲੜਕੀਆਂ ਕਮਜ਼ੋਰ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੰਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਿਡ ਡੇਅ ਮੀਲ ਲਈ 2014-15 ਵਿੱਚ 13000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਸਨ, ਜਿਹੜੇ 2019-20 ਵਿੱਚ ਘਟਾ ਕੇ 11000 ਕਰੋੜ ਰੁਪਏ ਕਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ। ਇਸ ਨਾਲ ਵੀ ਕੁਪੋਸ਼ਣ ਦਰ 'ਚ ਵਾਧਾ ਹੋਣ ਦੇ ਆਸਾਰ ਹਨ।

ਕੌਮੀ ਪਰਵਾਰਕ ਸਿਹਤ ਸਰਵੇਖਣ-5 ਦੇ ਅੰਕੜੇ ਬੱਚਿਆਂ ਪ੍ਰਤੀ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਲਾਪਰਵਾਹੀ ਦੀ ਮੁੱਹ ਬੋਲਦੀ ਤਸਵੀਰ ਹਨ। ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਹਾਲਤ ਸੁਧਾਰਨ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਵੱਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦੇਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ। ਮੁਲਕ ਦੇ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਖੇਤਰ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਲੋਕਾਂ ਦੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਨਹੀਂ। 2008-09 ਤੋਂ ਲੈ ਕੇ 2019-20 ਦੇ ਸਾਲਾਂ ਦੌਰਾਨ ਕੇਂਦਰ ਅਤੇ ਸੂਬਾ ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਬਜਟ ਨੂੰ ਜੋੜ ਕੇ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਉਤੇ ਕੁੱਲ ਘਰੇਲੂ ਪੈਦਾਵਾਰ ਦਾ ਸਿਰਫ 12 ਤੋਂ 1.6 ਫੀਸਦੀ ਖਰਚ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਰਿਹਾ ਹੈ

ਜਿਸ ਨੂੰ ਵਧਾਉਣ ਦਾ ਸਥਤ ਲੜਾਈ ਹੈ। ਮਿਡ ਡੇਅ ਮੀਲ ਦੀ ਪੂਰ੍ਬ ਪ੍ਰਕਿਰਿਆ ਵਿੱਚ ਸੁਧਾਰ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਤ ਲੋੜ ਹੈ। ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਹਰ ਸਾਲ ਬਜਟ ਵਿੱਚ ਇਹ ਰਾਸ਼ਟਰੀ ਘਟਾਉਣ ਦੀ ਥਾਂ ਲੋੜੀਂਦਾ ਵਾਧਾ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਆਬਾਦੀ ਹਰ ਸਾਲ ਵਧਦੀ ਹੈ ਤੇ ਦੂਜਾ, ਇਸ ਭੋਜਨ ਵਿੱਚ ਪੈਸ਼ਟਿਕ ਆਹਾਰ ਜਿਵੇਂ ਅੰਡੇ, ਦੁੱਧ ਫਲ ਆਦਿ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ। ਅਂਗਨਵਾਤੀ ਵਰਕਰਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰ੍ਬ ਤਨਖਾਹ ਦੇਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਕਿ ਉਹ ਬੱਚਿਆਂ ਦੀ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇਖਭਾਲ ਕਰ ਸਕਣ। ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀਆਂ ਜ਼ਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਜੋਗੀ ਤਨਖਾਹ ਹੀ ਨਹੀਂ ਮਿਲੇਗੀ ਤਾਂ ਤਾਂ ਉਹ ਆਪਣਾ ਪੂਰਾ ਧਿਆਨ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਨਹੀਂ ਦੇ ਸਕਣਗੀਆਂ। ਇਸ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਰਕਾਰੀ ਸਿਹਤ ਅਦਾਰਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਿਹਤ ਸੇਵਾਵਾਂ ਨੂੰ ਚੁਸਤ-ਦਰਸਤ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਲੋੜੀਂਦੀਆਂ ਦਵਾਈਆਂ ਮੁੱਹੱਈਆਂ ਕਰਵਾਈਆਂ ਜਾਣ ਅਤੇ ਡਾਕਟਰਾਂ ਨਰਸਾਂ ਅਤੇ ਹੋਰ ਪੈਰਾ ਮੈਡੀਕਲ ਸਟਾਫ ਦੀ ਲੋੜੀਂਦੀ ਗਿਣਤੀ 'ਤੇ ਬੱਚਿਆਂ ਨੂੰ ਜ਼ਰੂਰਤ ਅਨੁਸਾਰ ਡਾਕਟਰੀ ਸਹਾਇਤਾ ਮਿਲ ਸਕੇ। ਗਰਭਵਤੀ ਅੰਰਤਾਂ ਨੂੰ ਲੋੜ ਮੁਤਾਬਕ ਦਵਾਈਆਂ ਦਿੱਤੀਆਂ ਜਾਣ। ਸਰਕਾਰ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬੱਚਿਆਂ ਦੇ ਪਾਲਣ ਪੋਸ਼ਣ ਵੱਲ ਉਚੇਚਾ ਧਿਆਨ ਦੇਵੇ ਅਤੇ ਠੋਸ ਵਿਉਂਤਬੰਦੀ ਬਣਾ ਕੇ ਸੰਜੀਦਗੀ ਨਾਲ ਲਾਗੂ ਕਰੇ। ਭਾਰਤ ਦੇ ਬੱਚਿਆਂ ਦਾ ਨਿੱਗਰ ਭਵਿੱਖ ਸਿਰਜਣ ਹਿੱਤ ਅਜਿਹੇ ਉਪਾਂਕ ਕਰਨ ਲਈ ਮੁਲਕ ਵਿੱਚ ਅਪਣਾਏ ਗਏ ਕਾਰਪੋਰੇਟ ਮੁਖੀ ਆਰਬਿਰ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਦੀ ਥਾਂ ਉਤੇ ਲੋਕਾਂ ਪੱਖੀ ਆਰਬਿਕ ਵਿਕਾਸ ਮਾਡਲ ਅਪਣਾਉਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ।

ਵਿੱਚ ਨਗਰ ਨਿਗਮ ਤੇ ਨਗਰ ਪਾਲਿਕਾਵਾਂ ਦੀਆਂ ਜੋ ਚੋਣਾਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਉਥੇ ਨੱਬੇ ਫੀਸਦੀ ਤੋਂ ਵੱਧ ਔਰਤਾਂ ਚੋਣ ਪਿੜ ਵਿੱਚ ਅਗਵਾਈ ਕਰਦੀਆਂ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀਆਂ ਰਹੀਆਂ, ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਕੋਈ ਸਮਾਜਕ, ਸਿਆਸੀ ਹਸਤੀ ਨਹੀਂ, ਇਹ ਹੀ ਪਛਾਣ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸੰਬੰਧਤ ਔਰਤ ਕਿਸੇ ਸੀਨੀਅਰ ਜਾਂ ਸਰਗਰਮ ਅਹੁਦੇਦਾਰ ਦੀ ਪਤਨੀ ਹੈ। ਕਿਤੇ-ਕਿਤੇ ਨੇਤਾਵਾਂ ਦੀ ਮਾਂ ਜਾਂ ਨੂੰਹ ਵੀ ਚੋਣ ਪਿੜ ਵਿੱਚ ਦਿਖਾਈ ਦਿੰਦੀ ਹੈ।

ਵੈਸੇ ਮਹਿਲਾ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੇ ਨਾਅਰੇ ਸਟੇਜਾਂ ਤੋਂ ਲੱਗਦੇ ਹਨ, ਲੱਖਾਂ ਰੁਪਏ ਖਰਚ ਕੇ ਇਸ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਂਤ ਅਤੇ ਕੌਮੀ ਪੱਧਰ 'ਦੇ ਸੈਮੀਨਾਰ ਵੀ ਕਰਵਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ, ਪਰ ਔਰਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕਿੰਨੀਆਂ ਮਜ਼ਬੂਤ ਹਨ, ਇਸ ਦੀ ਜ਼ਿਉਂਦੀ-ਜਾਗਦੀ ਮਿਸਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਚੋਣਾਂ ਦੇ ਪੋਸਟਰ ਅਤੇ ਬੈਨਰ ਦੇਖ ਕੇ ਲੱਗ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਇੱਕ ਵੀ ਪੁਰਸ਼ ਉਮੀਦਵਾਰ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ, ਜਿਸ ਦੀ ਪ੍ਰਚਾਰ ਸਮੱਗਰੀ ਵਿੱਚ ਉਸ ਦੀ ਪਤਨੀ ਦੀ ਫੋਟੋ ਜਾਂ ਨਾਂ ਛਿਪਾਇਆ ਹੋਵੇ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਪਛਾਣ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਖਾਸ ਕਾਰਕੁਨਾਂ ਦੀਆਂ ਪਤਨੀਆਂ ਹਨ। ਇਹ ਹਕੀਕਤ ਹੈ ਕਿ ਪਤਨੀ ਕਿੰਨੀ ਵੀ ਯੋਗ ਕੌਸਲਰ ਜਾਂ ਪੰਚ ਸਰਪੰਚ ਸਿੱਧ ਹੋ ਜਾਵੇ, ਉਸ ਨੂੰ ਅਗਲੀ ਵਾਰ ਚੋਣ ਨਹੀਂ ਲੜਨ ਦਿੱਤੀ

ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਪਤਨੀ ਅਜਿਹਾ ਪ੍ਰਾਣੀ ਹੋਵੇਗੀ, ਜੋ ਪਤੀ ਦੇ ਇਸ਼ਾਰੇ 'ਤੇ ਆਪਣਾ ਬਣਿਆ-ਬਣਿਆ ਕਾਰਜ ਖੇਤਰ ਛੱਡ ਕੇ ਰਸੋਈ ਤੱਕ ਸੀਮਿਤ ਹੋ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਿਨ 1991 ਤੋਂ 2012 ਤੱਕ ਦੀਆਂ ਜਿੱਨੀਆਂ ਵੀ ਲੋਕਲ ਬਾਡੀਜ਼ ਚੋਣਾਂ ਹੋਈਆਂ, ਉਥੇ ਨੱਬੇ ਫੀਸਦੀ ਔਰਤਾਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਇੱਕ ਵਾਰ ਕੌਂਸਲਰ ਬਣਨ ਪਿਛੋਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਨਹੀਂ ਬਣਾਈਆਂ। ਅੱਜ ਵੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਬਹੁਤਾ ਕਰ ਕੇ ਉਹੀ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਉਮੀਦਵਾਰ ਬਣੀਆਂ ਹਨ, ਜੋ ਪਤੀ ਦੇ ਨਾਨਾਂ 'ਤੇ ਜਾਂ ਉਸ ਦੀ ਜਗ੍ਹਾ ਟਿਕਟ ਲੈ ਰਹੀਆਂ ਹਨ।

ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਕੌਂਸਲਰ ਪਤੀ ਅਤੇ ਸਰਪੰਚ ਪਤੀ ਪਿਛਲੇ ਦਿਨੀਂ ਜੋ ਕਾਰਨਮੇ ਕਰ ਚੁੱਕੇ ਹਨ, ਉਹ ਕਿਸੇ ਤੋਂ ਛਿਪੇ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਚਿੰਤਾ ਦੀ ਗੱਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪੰਚ ਪਤੀ, ਸਰਪੰਚ ਪਤੀ ਅਤੇ ਕੌਂਸਲਰ ਪਤੀ ਕੁਝ ਜ਼ਿਆਦਾ ਹੀ ਸਰਗਰਮ ਹੋ ਕੇ ਆਪਣੀ ਹੋਂਦ ਸਰਕਾਰ ਅਤੇ ਸਮਾਜ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਕਰਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸਰਕਾਰੀ ਦਫਤਰਾਂ ਵਿੱਚ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਇਹੀ ਕੌਂਸਲਰ ਪਤੀ ਤੇ ਪੰਚ ਸਰਪੰਚ ਪਤੀ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਮੰਚਾਂ ਦੀ ਸ਼ੋਭਾ ਵੀ ਇਹੀ ਬਣਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਅਕਸਰ ਆਪਣੀ ਜੇਬ ਵਿੱਚ ਕੌਂਸਲਰ ਤੇ ਸਰਪੰਚ ਦੀ ਮੋਹਰ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਆਪਣੀ ਕਲਮ ਨਾਲ ਪਤਨੀ ਦਾ ਨਾਨਾਂ ਲਿਖ ਕੇ ਸਭ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਸਰਟੀਫਿਕੇਟਾਂ ਨੂੰ

**Other Realtors only Promise
But JAG AUJLA SOLD YOUR HOME WITH
GUARANTEE**

JAG AUJLA
REAL ESTATE BROKER

DIR: **416-371-7777**
j.aujla@rogers.com www.jagaujla.com

RE/MAX Realty Specialist Inc., Brokerage
(Independently Owned and Operated)
Off: 905-456-3232

www.BramptonTopRelator.com

Advertisement
**GUARANTEED
TILL SOLD**

**1%
Ranked
in
Top
Broker**

**Call For a Quick
& Free
Home Evaluation**
www.BramptonQuickHomeEvaluation.com

Award **Award** **Hall of Fame** **RE/MAX International**
**2016, 2015, 2014, 2013 **(2009, 2008)
2012, 2011, 2010) *RE/MAX International
(2010) (2014)

* Based on Commissions earned

**ਘਰਾਂ ਦੀਆਂ ਨਵੀਆਂ
ਲਿਸਟਿੰਗਾਂ (Listings)
ਦੀ ਬਹੁਤ ਲੋੜ ਹੈ**

The image displays three separate real estate listings arranged horizontally. Each listing includes a red diagonal banner with white text indicating the status (FOR SALE or SOLD), a small thumbnail image of the house, the price in large red numbers, and the neighborhood name in blue text.

- FOR SALE**
\$1,399,999
CASTLEMORE/GOREWAY
- FOR SALE**
\$1,449,995
COTTRELLE/HWY50
- SOLD**
\$1,149,000
SANDALWOOD/BRAMALEA

Dr. Randhawa Dentistry

Your own dentist who really cares for you

We Provide the following Services:

- Dental Crowns, Veneers & Bridges
- Dental Fillings & Gum Treatment
- Root Canal (RCT), Dentures, Extraction
- Kids Dentistry
- Wisdom Tooth Surgery
- Invisalign (Invisible Braces)
- Digital X-Rays System
- Teeth Cleaning & Whitening
- Cosmetic Dental Treatment

INVISALIGN & BRACES INCLUDING CLEAR BRACES
Invisible Braces ਜਿਹੜੀਆਂ ਕਿ ਦੁਰੋਂ ਨਜ਼ਰ ਨਹੀਂ ਆਉਂਦੀਆਂ
Show Your Smile More With Invisible Braces!

Dr. Samreet Kaur Randhawa
General Family Dentist

New Patients welcome
Deal Directly with all Insurance Companies

NEW LOCATION
10 SQUIRE ELLIS DR, UNIT 5-6
BRAMPTON, ON L6P 4K6
(MAJOR INTERSECTION: GORE RD/MAYFIELD)
Tel : 905-794-5111

FIRST LOCATION
DENTISTRY @ BONNIE BRAES
50 CHESTERWOOD CRES, UNIT 2
BRAMPTON, ON L6Y 0Z4
(OPP. CHURCHVILLE PUBLIC SCHOOL,
JAMES POTTER / BONNIE BRAES INTERSECTION)
Tel : 905-230-9044

Mayfield Rd
Mcvean Dr
Squire Ellis Dr
Gore Rd
Countryside Dr

The image displays three separate real estate listings for houses in Brampton. Each listing includes a photograph of the house, the city name 'BRAMPTON' in a yellow box at the top, and descriptive text below.

- House 1:** A two-story house with a brown exterior, a dark roof, and a large front yard with a basketball hoop. The text reads: 'ਹਾਈਵੇ 10 / ਮੇਅਫਿਲਡ ਰੋਡ'.
- House 2:** A two-story house with a light-colored exterior, a red roof, and a well-maintained lawn. The text reads: 'ਵੈਨਕ੍ਰਿਕ / ਵੈਨਲੇਸ / ਸੈਂਡਲਵੂਡ'.
- House 3:** An apartment complex with a modern glass and steel facade. The text reads: 'Corner End Unit 1306 sqft'.

The image is a wide promotional banner for Asian Food Centre. On the left, there's a large green sign with a stylized 'AF' logo and two cherries. Below it is a brick building with a red sign that reads 'ASIAN FOOD CENTRE'. In the center, a yellow speech bubble contains the text: 'ORDER ONLINE TODAY !!!', 'WWW.ASIANFOODCENTRE.COM', 'FREE PICK UP!!!', and 'HOME DELIVERY ALSO AVAILABLE !!!'. On the right, a woman with long brown hair is smiling and holding a brown paper bag filled with various fruits and vegetables like tomatoes, bell peppers, and lettuce. The overall theme is healthy eating and vegetarian food.

FRESH & LARGE VARIETY

Bread , Derry & Eggs

Branded Foods

Fruits & Vegetables

Beverages & Confectionery

Grocery & Staples

Sweet & Samosas

SERVING FROM ALL LOCATIONS IN GTA AREA:

10 Westmore Drive
Etobicoke ON M9V-3Z7
416-740-3262

621 Wanless drive, # 122
Brampton ON L7A 0A9
905-495-3336

80 Pertosa Drive
Brampton ON L5X-5E9
905-460-0009

2120 North park Drive
Brampton ON L6S 0C9
905-793-1338

21 Lacoste Blvd,
Brampton, ON L6P 2K2
905 794-8109

1075 Ceremonial Drive
Mississauga ON L5R 2Z4
905-502-1600

10510 Torbram Road,
Brampton
905-790-0030

10 Pannahill Dr,
Brampton
905 913-8017